

מגילה כז: (10 שורות למטה) עד כח: (שורה אחרונה)

ביאורים

חומרא דר' זירא: כדי למנוע טעויות וקשיים שונים בחישוב ימי הנדה, החמירו בנות ישראל על עצמם שכל פעם שיראו טיפת דם הן תהיינה טמאות ותצטרכנה לספור 7 ימים נקיים לפני טבילה במקווה. חומרא זאת התקבלה כהלכה פסוקה ומוחלטת. מסיבות שונות יש להתחיל בספירת הימים הנקיים רק לאחר מספר ימים [הדעה הנפוצה: 5 ימים] מראיית הדם הראשונה.

הנהגות שגרמו לחכמים להאריך ימים

בין אדם לחבירו

- לא לכנות שם לזולת.
- לא להתכבד בקלון החבר ולא לשמוח מתקלתו.
- למחול לפני השינה לכל מי שציער אותנו.
- לוותר על הממון (להשאיר טיפ).
- לא לעמוד על מדותינו (ולא לגמול רע למי שציערנו).
- לא להקפיד בתוך ביתו.

שמירת קדושה

- לא לקצר את הילוכו דרך בית הכנסת.
- לא להשתין בסביבת המקום בו התפלל.
- להגיע ראשון לבית המדרש.
- לא להרהר קדושה במקומות מטונפים.
- לא ללכת ד' אמות ללא תורה ותפילין.
- לא לישון בביהמ"ד כלל.
- לא לבטל אף פעם קידוש היום בשבת.

הנהגות שונות

- לא לקבל מתנות. ('שונא מתנות יחיה')
- לא לאכול מבהמה שלא הורמו מתנותיה.
- לא לישא כפיים (לברכת כהנים) ללא ברכה לפני כן.
- לא להסתכל בדמות אדם רשע.

צניעות

- כשהתלמידים יושבים בבית המדרש לא לפסוע על גביהם (לא לנהוג שררה).
- לא לצעוד בפני מי שגדול ממנו.
- לא לברך בסעודה לפני כהן.

ר' יוחנן: אסור להסתכל בצלם דמות אדם רשע.
ר' אלעזר: והמסתכל – עיניו כהות.

כשמעלת הכהן שווה לתלמיד חכם, אך אם הכהן הוא עם הארץ אסור להקדימו לפני תלמיד חכם.

משנה

דברים שאסור לעשות בבית כנסת שחרב:

- להספיד בתוכו.
- להפשיל בתוכו חבלים.
- לפרוש בתוכו מצודות.
- לשטוח על גג פירות.
- לעשות אותו דרך קיצור להולכים.
- לתלוש עשבים שעלו בו – כדי שתהיה עוגמת נפש לרואים.

כי ביהכנ"ס קדוש אף כשהוא שומם.

לתלוש את העשבים ולהניחם: מותר. (כט ע"א)

ברייתא

קלות ראש שאסורה בבית כנסת בנוי

- לאכול ולשתות.
- להתקשט בתוכו. [גמ': אך לחכמים ולתלמידיהם - מותר]
- לטייל בתוכו.
- להיכנס לתוכו כהגנה ממצג אויר.
- להספיד בו הספד של יחיד.

דברים שמתור לעשות בבית כנסת בנוי

- לקרות ולשנות בו.
- להספיד בו הספד של רבים. (הספד שנוכחים בו הרבה אנשים)

אך בתי כנסיות שבבבל נעשו על תנאי שיהיה מותר להשתמש בהם כל שימוש חוץ מלחשב בו חשבונות.

סופו של בית כנסת שמחשבין בו חשבונות שימותו בעירו מתים שאין להם קוברים.

אם צריך לקרוא למישהו מביהכנ"ס: יתעכב קצת בביהכנ"ס, ורצוי שילמד משהו.